

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 10.

V Ljubljani, dné 6. marca 1897.

Letnik II.

„Slovenski List“ izhaja vsako soboto. — **Naročnina** mu je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Posamične številke se prodajajo po 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo naj se uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, Resljeva cesta št. 5. — **Oznanila in poslanice** se računajo po ceni navadni v Ljubljani. Naročnikom 10 % ceneje.

Zmaga rodoljubja.

Kdor ide v boj za sveto stvar in za idejale, ta ima vedno in vselej na svoji strani simpatije naobraženega sveta. Človeškim idejalom je isti vir, kakor večni resnici; zato pa idejalov ne pobija nikdar tisti, kdor spoštuje resnico. Največji možje sveta klanjajo se idejalom in sočustvijo z narodi, kateri se bore za svoje idejale. Ako bi to pravično pojmovanje prešinilo vse prosvetljene narode, ne bilo bi toliko narodnostnega sovraštva, katero danes ovira slabše narode v občnem napredku.

V tržaški okolici bil se je te dni hud boj za narodno stvar in čast. Zavedna okolica tržaška zmagala je sijajno pri mestnih volitvah v vseh šestih okrajih z vsemi šestimi kandidati! To je najveselejši in najznamenitejši dogodek zadnjih dni, ki je vso Slovenijo nandal z nepopisno radostjo. Pa ne samo Slovenci, tudi ostali Slovani radujejo se in s ponosom gledajo na Trst; to slavno Sparto slovansko; pozdravljajo z bratskim naudušenjem hrabre narodne bojovnike, ki so rešili narodno čast, izpodbivši najhujšega sovražnika Slovencev, strupeno kačo iredentsko!

Odkritosrčno pravimo, da smo nestrpno pričakovali konca te borbe. Vedeli smo, da so Italijani upotrebili vsa sredstva, da jih je gnalo v boj proti okolični najhujše sovraštvo; vedeli smo, da imajo iredentovci v svojem programu okolico tržaško in da je njih glavni smoter oteti tudi to zemljo Slovincem in tako zapreti pot Slovincem v Trst. Uplivali so na okoličane z najpodlejšimi sredstvi, lekarnice tržaške so se zarotile, da ne dade nobenemu Slovincu zdravil za znižano ceno. Politični agitatorji imeli so 60.000 gl. na razpolago; da bi ujeli Slovence, posluževali so se slovenskega jezika, naskočili so vsakega slovenskega volilca, grozili so, prigovarjali, dobrikali so se okoličanom, in kaj so dosegli? Okoličane morale bi zaslepiti te vade, da

bi se udali. Toda rodoljubi slovenski ogreli so okolico tržaško z ognjem živega rodoljubja, z ognjem slovenske zavednosti, in ta zavednost slovenska zmagala je toli sijajno, da so si tržaški Slovenci priborili tudi okraj, ki dolgo vrsto let ni bil v slovenskih rokah.

Tako so nam podali tržaški Slovenci dokaz, kaj premore narodna požrtvovalnost. Še pred nedavnim časom zahajali so s strahom v okolico, po kateri so prirejali shode in učili in nauđuševali narod za slovensko stvar. S strahom so hodili po svoji zemlji; iredenta jim je bila vedno za petami, in to iredento dobro poznajo naši tržaški rojaki. Še v dneh volitve je sovražna puška počila, in zato mora res imeti mnogo poguma, mnogo ljubezni do naroda, kdor se v takih časih ne straši iti med ljudstvo. Toda veliki trud obrodil je obilo zlatega sadu, prinesel nam je vsem najlepše zadostilo; zavedna okolica tržaška zaničevani in teptani narod, zasramovani jezik slovenski kot lingua delle pipe, narod naš zmagal je, izbral si je zastopnike, ki bodo v Trstu, četudi v veliki manjšini, pouzdigovali svoj glas v imenu Slovencev za svete pravice naše in pričali slovesno, da je to zemlja, katero zastopajo, zemlja slovenska, zemlja naša.

Zmaga naša morala bi gotovo tudi veseliti Avstrijo. Konservativni življi v Trstu, o katerih se je mislilo, da jih prešinja avstrijsko domoljubje, izginili so s političnega obzorja. Iredentski vihar jih je razgnal in razdejal, in tako je preminola stranka, ki je bila nekoliko zastopnica avstrijskega mišljenja. Nihče ne bode pretakal solz po njej, tudi Avstrija ne. Danes imamo v Trstu samo dve stranki, stranko Slovencev in stranko iredente. Zmaga iredente ni zmaga avstrijske stvari; zmaga Slovencev pa je pridobitev države, dasi se država te pridobitve brani.

Kakorkoli se zasučejo naše stvari, Slovenci imamo mnogo mnogo uzroka, da se veselimo zmage tržaških Slovencev in da uživamo to

veselje v polni meri. Vsi Slovenci uzemimo si za uzgled svoje tržaške rojake, ki tako požrtvovalno in složno delujejo za blagor celokupne naše domovine. Zlasti rojakom na Kranjskem kličemo: borimo se tudi mi za slovenske idejale, za slovensko stvar, a ne za vladu te ali one osobice, in doživeli bodemo tudi mi mnogo dni, ko bodemo slavili zmago rodoljubja, kakor jo slavé tržaški Slovenci, katerim bodi zato čast in slava!

Glasovi z Goriškega.

(Izvoren dopis.)

Goriški knezonadškof je v zadnjem času naj-sijajneje pokazal, da daje prosto roko duhovščini v politiki in da hoče tudi on kot prost državljan in neodvisen poslanec postopati v politiki, kakor je njemu ljubo in drago. Kakor znano, slovenski poslanci so izstopili iz deželnega zbora zato, ker Lahi in sploh primorska vlada ni hotela pripoznati Slovincem pravičnih zahtev. Leta in leta trudijo se ubogi poslanci za naše narodne pravice, ali mož v rumeni hiši v Trstu — nasprotuje, kar se da. Da bi naši poslanci vender kdaj kaj dosegli, odločili so se zapustiti deželno dvorano in ne dovoliti proračuna. Ker ni bil še rešen stalni proračun, potrebno je bilo podaljšati začasnega. Slovenski poslanci so stavili pogoje, katerih pa deželni glavar in vlada nista hotela sprejeti dobro vedoč, da jima prihiti na pomoč goriški knezonadškof. In res, na pritisek tržaškega namestnika in italijanskega deželnega glavarja, udal se je Preuzvišeni in dné 19. febr. ob 3 $\frac{1}{2}$ popoldne udeležil se seje ter na tak način omogočil sklepčnost zbora in vladi iz največje zadrege pomagal. To je dejstvo v slovenski kroniki, katerega nihče ne more izbrisati. Stvar je pač javna, mislimo, da smemo o tem govoriti. Ne mi, ne Preuzvišeni nimislil na takozvano „po-

O stoletnici Vodnikovih „Lublanskih Noviz“.

Slovenski časniki od l. 1797. — 1897.

Seme, ki sta ga usejala Valentin Vodnik in dr. Janez Bleiweis, rodilo je več nego stoteran sad.

V stoletni dobi, ki se pričinja s pojavljenjem „Lublanskih Noviz“, pa do današnjih dni je izhajalo 130 slovenskih časnikov, izmed katerih jih izhaja še sedaj 50, za majhni slovenski narod zares ogromno število! L. 1857. so imeli vsi avstrijski Slovani vkupe 37 časopisov, sedaj jih imamo samo mi Slovenci pol stotine.

Ne mislimo tu opisavati razvoja slovenskega časništva, njegovih solnčnih in senčnih strani — o tem je izšel l. 1884. v listku „Slovenskega Naroda“ temeljiti spis „Časnikarstvo in naši časniki“, sp. * * *. Stat. nominis umbra — podatki hočemo tu le pregled vseh dosedaj izešlih slovenskih časnikov, razvrščenih po posamičnih strokah.

O tej priliki nam ni moči zamolčati želje, naj bi rodoljubi nabirali starejše slovenske časnike, ki se morda še nahajajo sem ter tam, ter jih pošiljali muzejski knjižnici v ljubljanskem Rudolfski ali pa „Slovenski Matici“. Morda bi

se mogla kdaj napraviti izložba vseh slovenskih časnikov. Kako zanimiva bi bila taka izložba! Kako malo jih je med nami, katerim bi bile kdaj prišle navzoči „Lublanske Novize“, „Slovenija“, „Pravi Slovenec“, „Slovenska Bčela“? Malokdo izmed mlajših Slovencev je bil tako srečen, da je uzrl najuzornejši politični list, kar se jih je kdaj pisalo v slovenskem jeziku, namreč Levstikov „Naprej“. Popolnoma neznan mi je bil prijazen obraz nekdanjega celovškega Einšpielerjevega „Slovenca“, dokler si nisem nedavno po naključju prisvojil nekaj njegovih števil iz zapuščine pokojnega kanonika Luke Jerana. Kako redek je Pogačarjev „Slovenski cerkveni časopis“!

I. Politiški časniki.

„Lublanske Novize“ od l. 1797 do 1800; do malega srpana 1798 so izhajale dvakrat, potem jedenkrat na teden.

„Kmetijske in rokodelske novize“ od 5. dne malega srpana 1843. do sedaj. Izprva vsako sredo, na polovici pole 4°, od l. 1852. do 1858. po dvakrat na teden, od tedaj po jedenkrat. Naslov se jim je parkrat nekoliko izpremenil; zvale so se: Novice kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči (1849), Novice gospodarske, obert-

njske in národne. (1856), Novice*) gospodarske, obertniške in narodne (1868), kakoršen naslov jih še sedaj diči. Uredniki: dr. Janez Bleiweis, Janez Murnik, Jožef Gole, zopet Janez Murnik, Alojzij Majer, Gustav Pirc, Avgust Pucihar. Izdajala jih je kranjska kmetijska družba do l. 1850. (list 16.) Založnik: Jožef Blaznik, sedaj njegovi nasledniki. V „Dokladnem listu“ in pozneje v „Oglasniku“ so prinašale „Novice“ razglase in inserate. V prvi dobi so podajale naročnikom marsikako književno prilogo: l. 1848. Zlato vas (prevod Malavašičev) in Divico Orleansko, l. 1849. Mesinsko nevesto, l. 1850. Začasno srenjsko postavo in Sporočilo vinorednikom, l. 1855. in 1856. Vrtovevo Občno povestnico, l. 1868. Mazepa Jovana.

„Slovenske Novine“ v Celju; 1. številka je izšla dne 15. rožnika 1848. Izhajale so po jedenkrat na teden ter nehale še istega leta.

„Slovenija“ v Ljubljani od 4. dne malega srpana 1848 do 29. sušca 1850; dvakrat na teden; urednik: Matevž Cigale; založnik: Jožef Blaznik.

„Celjske Novine“ od l. 1849. do 1851; urednik: Valentin Konšek; založnik J. K. Jeretin.

„Ljubljanski Časnik“, prvi slovenski uradni list, od dne 2. malega travna 1850 do konca l. 1852.; vsak teden dvakrat; urednika:

*) Debeleje tiskani časniki se izhajajo.

hujšanje“, ko je brez slovenskih poslancev, zastopajočih dve tretjini Slovencev v deželi, stal v družbi zagriženih Lahonov, zastopnikov židovskega velekapitalizma. Mi smo trdno uverjeni, da je Preuzvišeni to naredil po svoji vesti, kot prost državljani. Nekateri na Goriškem so zaradi tega užaljeni, drugi pa, posebno oni, ki nekoliko bolj v prihodnost zrejo, so tega prav veselili. Posebno pa se veselje tega vsi neodvisni duhovniki, ki niso hoteli podpisati znane zaupnice in s tem pokorščino obljubiti tudi v političnih rečeh. Prišlo je, kar je moralo priti. Kar z jednim mahom je preuzvišeni goriški knez nadškof prečrtal vse razprave o škofovski auktoreteti v znanem slovenskem znanstvenem listu ter jih tako rekoč uničil. Kobi bile znane razprave o škofovski auktoreteti resnične, morala bi se dva deželna poslanca dr. Gregorčič, profesor bogoslovja, in Blazij Grča, župnik, tudi z nadškofom vred udeležiti dotične deželnozbornske seje. Mi smo preuzvišenemu knez nadškofu jako hvaležni, da je očitno pokazal, da hoče sam za se in nižji duhovščini ohraniti politično prostost.

Drugi dokaz o naših trditvah nam podajeta dva duhovnika kandidata v furlanskih občinah. Faidutti je doktor bogoslovja in Zanetti dekan v Fiumičelu; oba sošolca. Prvi je rojen beneški Slovenec in bi rad bil zajedno Slovenec in Lah, drugi je pa rojen Furlan v Marjanu. Za prvega potegovalo se je laško katoliško društvo, za drugega pa ljudstvo in sploh vse stranke v Furlaniji. Sluti se, da je bil tudi prečastiti ordinarijat s početka za Faiduttija, ki je, ako hočemo pravični biti, res delaven in priden mož. V zadnjem času je v svojem glasilu „L'eco del popolo“ razpravljal gospodarske stvari v Furlaniji in marsikaj koristnega nasvetoval. Zasluge ima zaradi nekaterih Rajfajznovih posojilnic in zadrug za živinarstvo. Sploh mož je mnogo storil v prid furlanskemu ljudstvu. Zanetti nima toliko zaslug, in vender zanj so ne le katoliški Furlani, nego tudi liberalni. Zakaj? Po našem mnenju poglaviti uzrok je ta, da je Faidutti tujec*) in Zanetti domačin. Pri furlanski duhovščini se to navaja kot glavni uzrok, kolikor smo mogli do zdaj izvedeti. Ako bi šlo po zaslugah, imel bi Faidutti prednost. Pride deputacija h knez nadškofu, proseč ga, naj pusti župniku Zanettiju kandidovati. Preuzvišeni se je menda izrazil, da proti Zanettijevi kandidaturi nima ničesar. Na temelju te izjave začela se je živa agitacija v Furlaniji za Zanettija proti Faiduttiju. Po našem prepričanju tudi v tem slučaju je preuzvišeni knez nadškof pokazal, da

*) To naj si zapomni tudi društvo „Sloga“. — Op. dop.

je duhovnik prost državljani in od škofa neodvisen v politiki. Tudi tega dogodka se vsi neodvisni duhovniki vesele, ker imajo zopet v rokah dokaze, da goriški knez nadškof zahteva sebi in svojim podložnim duhovnikom popolno politično prostost.

Klic iz tužnega Korotana.

(Izvoren dopis.)

Kaj pa zdaj? Ali je tužnemu Korotanu že res zapel mrtvaški zvon in rod naš mili izgine na veke? Dopisnik vaš „iz tužnega Korotana“ v zadnjem listu obupava nad bodočnostjo koroških Slovencev in trdi, da jim, soditi po sedanjih prežalostnih razmerah, ni več rešitve. In zares. Ko gledamo na bojno polje ter vidimo, kako smo potisnjeni spet v strašno šestletno nemško sužnost; ko zapazujemo, da Nemštvo čedalje bolj prodira med Slovenci, ko požrtvovalnim rodoljubom voditeljem samim že upadeta srce in pogum, smemo biti v resnici otožni, uznemirjeni in klicati ostalim bratom Slovincem: „Mi se ne moremo več držati; mi smo preslabi, zato je izgubljeni.“ Ali vender, mislimo, ne obsojamo še sami sebe, bodo nas že drugi. Morda božja previdnost sama tako hoče, da še več trpimo, da se zato tem bolj uzdramimo in spojimo k ustrajnejšemu, skupnemu delu in da se zdaj temveč brez strahu in brez vsakega ozira poprimemo svetega narodnega dela. Misel naša je, da še ne obupajmo, marveč zbirajmo svoje skrajne moči in poskusimo še — zadnjikrat! Saj še imamo tu in tam lep košček dobro obdelane zemlje, ki ostane in mora ostati še naša last! Saj so vender zadnje volitve, zlasti v nekaterih krajih, pokazale, da se smemo na narod, ki je probujen, popolnoma zanašati. Imamo občine v Ziljski dolini, kjer so našinci stali skupaj trdno kakor skala in držali se svojih voditeljev, kakor otroci svojega očeta. Tudi v Zgornjem Rožu je čakalo celih 40 vrlih mož več nego uro pred volilno hišo nepremično, dokler se jim ni „dovolilo“ tudi voliti priti. Veš pritisek, vse prigovarjanje in pretenje od združenih nasprotnikov bilo je zastoj. Naši so bili kakor „mož jeklen in neizprosen“ in propali le za par glasov. — Ali to niso znamenja, da se tam, kjer se dela in — sicer prav dela, še dá kaj doseči? Da. Gotovo. Le ne obupajmo in ne mečimo puške proč. Delajmo za naprej več, kakor do sedaj, delajmo zmirom in ne samo takrat, ko pridejo volitve. Organizujmo se in skrbimo, da napravljamo shod za shodom. Odbor našega „Katoliškega in političnega društva“ naj se pomnoži z rodoljubi cele slovenske Koroške in izvolijo v vsakem večjem kraju zanesljivi, značajni zaupni možje, s katerimi bodi on v vedni dotiki. Žrtvujmo svoje zadnje gmotne sile in naj se naš „Mir“, če je treba, v zadnjo mejno bajtico razširi. V to svrhu

naj pomorejo nam i naši bratje Slovenci izven Koroškega. Dragi rojaki, zdaj velja, da se pokažete — možake, ki vam je na srcu potaplja joči se koroški Slovenec.

Zdaj nam gre za več, nego pri nekih volitvah, zdaj gre za naš obstoj. Ako delamo sami z naporom vseh svojih duševnih in gmotnih sil, in ako nam pomaga ostala Slovenija, še možno, da se rešimo in končno zmagamo. Zatorej še jedenkrat, bratje nam mili, ostanite možbeseda, da se res „noben koroški Slovenec ne sme pogubiti“, in pokažite svetu, da nas veže vse vez bratske ljubezni in podpore in da se uresničijo besede pesnikove:

Besede dane vez velja,
Ne moč zemlje, ne moč neba,
In ne pekla ognjena sila
Vezi ne bode razrušila;
Saj srca zvesta, kakor zdaj,
Ostala bodo vekomaj!

—p.—

Izvorni dopisi.

Iz Železnikov se nam piše: Z žalostjo pretresujemo vest, ker vidimo in čujemo, da je narodna stranka odstranila kandidata za gorenjske in notranjske trge in mesta gosp. A. Koblarja, našega ljubljene rojaka. Zakaj pa obžalujemo? Zato, ker je prvič bil on v resnici pravi zastopnik svojih volilcev, in velika škoda, katera vas dohiti, ako njega ne volite zopet svojim poslancem, prepričala vas bo, kaj je pravi poslanec. Drugič bilo bi nevhvaležno, ako bi ne vedeli ceniti njegovega izbornega delovanja. To bi bilo sramotno, nevhvaležno. Tretjič pa obžalujemo, ker smo mi jedino mislili, da bo on naš pomočnik, ker ima on srce za naše revno stanje.

Tedaj pozor, volilci! Volite v dan volitve našega bivšega poslanca g. A. Koblarja, ker to bo vam v čast, s tem izkažete njemu hvaležnost in zaslužno hvalo za njegovo delovanje, kar vedo ceniti ali morali bi vedeti Idrija, Kranj in Škofja Loka.

Mi imamo trdno prepričanje, da ste vsi volilni možje pravi značajni možje, in vaša značajnost in dolžnost vam kliče, volite gosp. A. Koblarja. On je vam prinesel dobro spričevalo z Dunaja in njemu jednakega ne dobodete, ker on je možak, poštenjak, narodnjak in tudi krščanski duhovnik, in vredno in potrebno je njega zopet voliti!

Volite po svojem prepričanju, ne poslušajte raznih strankarskih naprošenih agitatorjev in izkažite se može. To bo vam v čast, prid in korist in ako vas ne veže dolžnost in potreba njega voliti, veže naj vas ljubezen do svojih trpečih delavskih in tako zelo pomoči potrebnih bratov sotrpinov, nas ubogih železniških delavcev žebljarskih kovačev.

izprva Blaž Potočnik, pozneje Dragotin Melcer; založnik: Jožef Blaznik.

„Naprej“ od 2. dne prosinca 1863 do 29. dne kimalca istega leta, vkupe 78 števil; izhajal vsak torek in petek; urednik: Miroslav Vilhar, prvi podpornik: Fr. Levstik.

„Slovenec“ v Celovcu od l. 1865 do 1867; dvakrat na teden; urednik: Andrej Einšpieler, izdatelj in odgovorni urednik: J. E. Božič.

„Ilirski Primorjan“, podučiven, omikaven in kratkočasen list za slovensko ljudstvo, v Trstu l. 1866. dvakrat na mesec; izdatelj in odgovorni urednik Ivan Piano pri sv. Ivanu v Vrdéli; glavni sotrudnik: F. Cegnar; naslednje leto se je prekrstil v

„Primorca“, političen, podučen i kratkočasen list. Izhajal je v Trstu po dvakrat na mesec od l. 1867 do konca malega srpana 1869. L. 1868. je prihajal vsak teden na dan: Urednik: Vekoslav Raič. Lastnik: Ivan Piano. Fol.

„Tržaški Ljudomil“, političen, učiven in kratkočasen. Urednik: J. Godina, c. kr. kam. komisar v Trstu. Prihajal je l. 1866. po dvakrat na mesec na svetlo.

„Domovina“ 1867 do 1869 v Gorici. Lastnik: Andrej Marušič. Izhajala je vsak teden jedenkrat na pol pole. 4°.

„Slovenski Gospodar“ 1867 do sedaj. Podučiven list za slovensko ljudstvo. Do drugega polletja 1871 mu je bil založnik in urednik dr. Matija Prelog, potem ga je sprejelo v zalogo katoliško tiskovno društvo v Mariboru; urejevali so ga na to: dr. Jožef Ulaga, dr. Lavoslav Gregorec, dr. Ivan Mlakar. Od l. 1879. do 1893. je prinašal po dve prilogi: Gospodarstveno prilogo štajarske kmetijske družbe in Cerkveno prilogo katoliškega tiskovnega društva. 4°.

„Slovenski Narod“ 1868 do danes. Prvi list je izšel v Mariboru dne 2. malega travna 1868. Dne 6. vinotoka 1872 se je preselil v Ljubljano. Prvih pet let je izhajal po trikrat na teden, z l. 1873. pa je postal dnevnik. Uredniki: Anton Tomšič, Josip Jurčič, Ivan Železnikar, dr. Ivan Tavčar, dr. Danilo Majaron, Josip Noll. Lastnik izprva dr. Jožef Vošnjak, potem Rapoc in drugi, izza l. 1872 „Narodna tiskarna“. Fol.

„Jadranska Zarja“. Političen, podučiven in kratkočasen list. Od meseca kimalca 1869 do 10. malega srpana 1870 izhajal v Trstu po dvakrat na mesec. Lastnik G. M. Martelanec. 4°.

„Slovanska Lipa“ 1870 do 1871 je zagovarjala na Dunaju dvakrat v mesecu federalistiška načela.

„Slobodni Slovenec“ izšel prvokrat meseca kimalca l. 1870. kot priloga k „Tagesbote für Untersteiermark“ v Mariboru ter kmalu potem umrl. Urednik in opravnik mu je bil E. Janžič. Izhajal je po jedenkrat na teden. 8°.

„Soča“ 1871 do sedaj. Izprva je bila „organ slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic“. Izdajal in urejeval je „Sočo“ Viktor Dolenc, pozneje Fran Podgornik, dr. Gregorčič, Andrej Gabršček. Izhajala je do l. 1881. po dvakrat na mesec, tedaj je postala tednik. Fol.

„Glas“ od 18. dne rožnika 1872 do konca 1875 v Gorici. Kot izdavatelja in urednika sta mu bila podpisana: Anton Val. Toman in Matija Kravanja, potem: Anton Lakner recte Lužovec, naposled Karol Kocijančič.

„Slovenski Tednik“. Politični in gospodarski list za kmetsko ljudstvo. Od 4. malega srpana 1873 do konca l. 1875. Urednik: Josip Jurčič. 4°.

„Slovenec“. Političen list za slovenski narod. Od 14. dne vinotoka 1873 do danes. Skoraj deset let je prihajal po trikrat na teden na dan, z dnevom cesarjevega prihoda v Ljubljano t. j. 11. dne malega srpana 1883 pa se je razširil v dnevnik. Uredniki: Karol Klun, Jakob Alešovec,

Komur je do blaginje našega kraja, ta bodi z nami in voli g. Koblarja, kateremu popolnoma zaupamo.

Vaš kandidat naj bode zaslužni gosp. A. Koblar! Njega volite, in upamo, da bo prav za vas in za nas.

Železniški delavci-žebjarški kovači.

V Goriči, dne 1. marca. (Volilno gibanje in volilne homatije.) Skoro ne vem, kje bi danes začel, toliko je novosti na političnem polju. Druga podi drugo s tako silo in hitrostjo, da si poročevalec jedva ogleda prvo, in že se prikaže na političnem obnebu druga. V ponedeljek vršil se je shod slovenskih veleposestnikov v čitalnični dvorani goriški, ki je bil primerno dobro obiskovan; trajal je le malo časa, ker gledé na kandidato v veleposestvu ni niti najmanjše razlike v mnenju; vsi se zlagamo v tem, da jedini mogoč in jedini poslanec slovenski v tej skupini mora biti gospod grof Alfred Coronini. V tem so bili tudi vsi navzočni in nenaavzočni veleposestniki jedini, prvi izbrali so si tudi takoj odposlanca, ki so šli h grofu ter mu ponudili v imenu vseh veleposestnikov slovenskih kandidato, katero je gospod grof tudi sprejel. Za četrtek sklicalo je politično društvo „Sloga“ shod za splošno volilno skupino in za kmečke občine. Shod je bil izredno mnogobrojno obiskovan ter je z naudušenjem in jednoglasno sprejel predlog, kandidat pete skupine bodi velečastiti g. dr. Gregorčič. Teško so se ločili volilci kmečkih občin od svojega dosedanjega izbornega zastopnika v državnem zboru, tem čutom dal je tudi izraz v lepem nagovoru g. župnik vogrski: a previdnost zahteva to izpremembo, to razvidi vsakdo in zato so se tudi vsi voljno udali v to, kar je neizogibno. Tudi predlog, naj bode kandidat v kmečkih občinah na Slovenskem gospod grof Coronini, dasi je že kandidat v veleposestvu, kjer skoro gotovo zmaga, sprejet je bil jednoglasno z naudušenjem; vendar pa je pokazala že ta razprava, v katero se je mimogredé uplelo uprašanje, kdo bode po zmagi v veleposestvu njegov naslednik v kmečki skupini, razliko nazorov v taki meri, da bode druga volitev najhitreje burna. Do sedaj smo imeli le dva poslance na Goriškem, ki sta v vsakem oziru uzorna in katera uživata popolno zaupanje vseh goriških Slovencev; a za naprej dobimo, če nas ne varajo vsa znamenja, še tretjega, torej ta mora biti novinec. Kakor lahko umljivo, delé se simpatije posameznih krogov in krajev na različne osebe. Ti hvalijo značajnost in zanesljivost jednega, drugi zmožnosti drugega, nekaterim imponujejo čednosti Pavla, drugim zopet Petra; a niti jednega ni, ki bi tako nadkriljeval vse, da bi vse le nanj gledalo. Odkrito povedano, najbolj si je znal pridobiti spoštovanje in zaupanje na Goriškem g. doktor Tuma, kateremu bi bilo skoro gotovo tudi odkazano ono mesto; toda proti njemu imajo mnogi utemeljene in stvarne pomisleke, katerim so dali že oduška pri shodu v četrtek dne 25. februarja. Gospod doktor je namreč že odbornik deželnega odbora, in če pomislimo, da imamo na Goriškem le dva odbornika, da je jeden teh — sicer poštenjak od nog do glave — priletan in bolehas, torej brez inicijative in malo razpoložen, da bi se stavil v bran ljutim navalom naših nasprotnikov, je pač umevno, da si želé oni, katerim so le koristi naše pokrajine pri srcu, celega moža kot drugega od-

Filip Haderlap, Jožef Jerič, Ignacij Žitnik, dr. Ivan Janežič, Andrej Kalan. Fol.

„Edinost“. Glasilo slovenskega političnega društva tržaške okolice (pozneje za Primorsko). Od 1. 1876 do danes. Uredniki: Ivan Dolinar, Viktor Dolenc, Maks Cotič. Lastniki: izprva Ivan Dolinar, potem društvo „Edinost“, od lani konzorcij lista „Edinost“. „Edinost“ je izhajala prvih pet let po dvakrat na mesec. L. 1881. in 1882. po jedenkrat na teden. L. 1883 je začela po dvakrat, pozneje pa trikrat na teden prihajati na svetlo. L. 1895. je postala dnevnik. Ohranila je sicer formalno trikratno izhajanje v tednu z jutranjo in večerno izdajo, v resnici pa izhaja vsak dan razven nedelj in praznikov. Fol.

(Pride še.)

bornika, ki posvečuje vse svoje duševne moči temu toli važnemu mestu v deželi. Neovržna resnica pa je, da ne more biti kos jedna osoba nalogi, da bi opravljala vestno in natančno svoje dolžnosti kot odbornik, državni poslanec, zastopnik šolskega sveta in kot uradnik, in to tudi tedaj ne, če bi bila dotična osoba še toliko veleum. Pa še drugi razlogi goveré proti temu, da bi se kopičila toli važna mesta na jedno osebo. Na Goriškem postavilo se je za Tonklijeve dobe opravičeno načelo, da deželni odbornik ne sme biti zajedno državni poslanec. To načelo podpiral je tedaj tudi naš uzorni voditelj dr. Gregorčič. Ako bi se sedaj krhalo to načelo, trpel bi vsekako ugled našega voditelja. Vsakdo bi mu lahko po pravici očital: „Dokler nisi bil voditelj, bilo je ono načelo sveto, a sedaj je — za staro šaro. Kje je doslednost?“ — S tem bi pač nekateri lahko žagali na oni veji, na kateri sedi dr. Gregorčič, in ko bi on padel, bilo bi to pač zadoščenje izvestnim krogom, toda narod bi žaloval. — Da imajo tretji še druge pomisleke zoper dr. Tumovo kandidato, kdo bi o tem dvomil? Kdor se ženi ali kandiduje, temu obirajo ljudje navadno obisti do skrajnosti. Ako bi premagali ti pomisleki in zaprečili Tumovo kandidato, potem še le nastane uprašanje: kdo pa? A o tem drugič kaj več.

Danes je bila volitev volilnih mož za mesto goriško v peti skupini. Slovenci so se udeležili te volitve v precejšnjem številu; seveda so bili že naprej uverjeni, da ne prodero. Ko to pišem, ni mi še znan izid teh volitev; vsekako sem pa prepričan, da so zmagali „unionisti“. To pa ne predrugači volilnega izida pete skupine.

Sedaj pa še nekoliko o volitvi in kandidatih na italijanski strani. Med tednom razbobnal je po listih in velikih lepkih volilni odbor italijanski, na čelu dr. Pajer, svoje kandidate. Postavil jih je v štirih skupinah, in sicer v veleposestvu gospoda dr. Versegnassija, za mesta in trge g. Alfreda Lenassija, o katerem svet ve, da je — bogat, za kmečke občine v Furlaniji dekana A Zanettija in za splošno volilno skupino nekega dr. Waiza iz Kormina. Za slovenske kmečke občine niso postavili nobenega kandidata, menda so jih že imenovani spominjali na italijanski izrek: Chi molto abra-cia, nulla stringe. V obče se sme trditi, da kaže to, če ne veliko revščino, vsaj veliko dekadenco goriških Italijanov.

Mogoče bi bilo, da ne bode nikdo teh izvoljen. Največ sigurnosti bi imel pač dekan Zanetti, a ta ima dva sovražnika: stranko političnega društva „Circolo cattolico“, ki ni še vrgla orožja v grm in menda še vedno rije in dela za svojega kandidata Faiduttija, in svoje zaveznike, katerim menda nič kaj ne zaupa. Z gaslom, da gre za g. Zanettija, volili so po Furlaniji skoro povsod in brez upora od katoliške stranke zvečine le liberalne volilne može, in prav lahko bi se pripetilo, da bi ti naposled pustili g. dekana na cedulu ter volili drugega — liberalnega moža. Ta bi bila lepa, in — zaslužno plačilo duhovniku, ki išče pomoči in zaslombe pri Židih in liberalnih „unionistih“.

Če bi katerakoli stranka v Furlaniji postavila drugega kandidata za mesta in trge, doživel bi g. dr. Pajer lahko in skoro gotovo strahanski poraz s svojo listo.

Deželni zbor goriški, kateri se je bil v petek 19. m. m. zadnjič sešel, bil je zaključen vsled telegrafskega ukaza z Dunaja, ki je došel sem v nedeljo 21. februarja.

S Koroškega, dne 2. februarja. (Deželni zbor. — Volitve.) Seje našega deželnega zbora potekajo navadno zelo mirno. In kako tudi ne! Saj so možje, ki vladajo v naši zbornici, vsi istih misli in želja. Še do osobno različnega mnenja pride malokdaj. Zbesne pa vselej vsi kakor jeden mož, kadar se oglase slovenski poslanci, zahtevajoč svojih pravic. Zanimiva je bila v tem oziru seja dne 26. februarja, v kateri se je razpravljalo o šolskem proračunu. Vrli naši poslanci pouzdignili so odločno svoj glas in kazali na velike krivice, ki se gode Slovincem na polju šolstva. Poslanec Muri izrazil je najprej

v imenu svojih tovarišev, da ob sedanjih razmerah ne morejo glasovati za proračun. Njegov govor hočem nekoliko doslovno navesti, da spozna širni slovenski svet, kako žalostne so naše šolske razmere, kako malo zahtevamo v tem oziru, a da se nam niti še to ne dovoli. „Mi imamo“, tako naš poslanec Muri, „v čisto slovenskih pokrajinah ali v krajih, kjer imajo Slovenci veliko večino, ako izuzamemo tri slovenske, le dvojezične šole, ki so pa dejanski nemški učni zavodi, ker se v njih poučuje koj s prvega početka v nemškem jeziku, predno še otroci brati znajo. Nadalje so v krajih, kjer imajo Slovenci večino, čisto nemške šole, čeravno večina učencev nemškega niti ne ume. Jaz menim, da morajo biti ljudske šole, ako res hočejo biti za ljudstvo, uravnane na podlagi materinskega jezika, zato se obračam do visoke deželne vlade in do deželnega šolskega sveta, da se vendar jedenkrat Slovincem nakloni pravica in da se ustanove take šole, ki bi bile za ljudstvo res praktične vrednosti. Saj smo v naših zahtevah skromni, kolikor mogoče; mi ne zahtevamo nič več, kakor da se v ljudskih šolah vrši pouk v materinščini in da materinščina velja za učni jezik; mi nimamo prav nič zoper to, da se v višjih razredih prične tudi z nemščino, ker dobro poznamo važnost in korist drugega deželnega jezika.“ —

Poslanec Grafenauer govori tudi zelo zanimivo in temeljito za versko in narodno šolo in poudarja, da se pouk more uspešno vršiti jedino le v slovenščini, materinščini. V istem zmislu govori poslanec Einspieler in zahteva, uvažuje nedostajanje slovenskih učnih moči, da se ustanove deželne ustanove v svrhu, da se naobrazijo slovenski učitelji. — Tu naj mimogrede opomnim, da je med učitelji tudi nekaj ponemčenih slovenskih sinov, da so vsi učitelji brez izjeme najstrastnejši nasprotniki Slovencev in da so sedaj ob volitvah najhujši agitatorji „nemške ljudske stranke“. —

Za nas Slovence se je potegnil tudi milostljivi gosp. knezoškof rekoč, da naj se otroci naobrazijo v materinščini in šele v višjih razredih naj se prične z nemščino, a v ostalih predmetih naj se tudi nadalje poučuje v slovenskem jeziku; v obče naj se nemščina uči bolj praktično, ne pa slovnično natančno.

A vse te skromne in prepričevalne besede so pri naših zagriženih nasprotnikih bob v steno. V svojih volilnih oklicih so tako sladki in medeni proti Slovincem, a kadar pride do tega, da bi dejanski pokazali svojo „Slovenenfreundlichkeit“, tedaj pa govori njih srce. O šoli s slovenskim učnim jezikom nočejo nič slišati boječ se, da bi se otrokom preveč omilila materinščina, da bi bil potem konec njih ponemčevalnemu sistemu. Da Slovenci na Koroškem še žive, priznavajo in morajo priznati, a da bi ugodili življenjskim pogojem tega naroda, toliko se pa ne premagajo v svoji pangermanski zagriženosti. Njih skrivne želje so zatreti Slovence, in to lepim potom sistematično s šolo. Od tod njih odločen odpor proti zahtevam Slovencev, od tod besede dr. Steinwenderja, profesorja in pedagoga (?), da sedanje šole na Koroškem „popolnoma ustrezajo vsem praktičnim zahtevam“.

V isti seji je tudi utemeljeval naš poslanec Grafenauer samostalni predlog, da se uvedo za deželni zbor v kmečkih občinah direktne in tajne volitve z volilnimi okraji v posameznih občinah. Predlog se je izročil deželnemu odboru, da o njem poroča v prihodnjem zasedanju.

O volitvah sem poročal zadnjič, da s strahom gledamo v bodočnost. Isto morem danes žal le ponoviti. Vendar odločeno ravno še ni, da gotovo propademo. Mogoče je še vedno, da v celovškovelikovškem okraju prodere naš slovenski kandidat Lambert Einspieler, stolni školar in kanonik. Če propademo, propademo častno. V velikovškem okraju so prvotne volitve končane; od 114 glasov je okoli 90 naših, in v celovškem okraju je tudi čez 20 mož izvoljenih, ki bodo glasovali za našega kandidata, ki potrebuje 126 glasov, da zmaga z jednim glasom večine. Tu vlada neka čudna napetost: upamo, a zraven se bojimo. Našo duševno razpoloženost

bi najbolje označil, ako rečem, da smo nekako poparjeni in duševno pobiti.

Iz Beljaka, dne 1. marca. (Socijalni demokrati). Da nam je v mnogih krajih beljaškega okraja izid prvotnih volitev neugoden in da smo nekatere prej naše kraje izgubili, krivi so največ naši socijalni demokrati. V vsako občino, kjer je le jedén „nezadovoljni“ hlapec ali delavec, pridejo in razgrajajo. Ko nekaj takih „nezadovoljnejšev“ zbornajo, udeleže se volitev, obsedejo vse kote in oblegajo vsa pota do volišča in grozé našim mirnim Slovincem — volilcem. Ni čuda potem, da jih več prestrašijo in odženo. Značaja ta vrsta ljudi nima nobenega, kajti kaj radi potegnejo z nemškimi nacionanci, če vidijo, da so v manjšini in da gre proti nam. Najhuje zabavljajo na mirne Slovence in naše duhovnike. Če se slednji kje javno pokažejo, že jim kričé: „Proč s f . . . pobijte f . . . ali pobijte Slovence“ itd. Pač škoda, da se vaši ljubljanski socijalni demokrati bratijo s takimi nemškimi življi. Sramota za njih, ki dopuščajo, da nas njih „bratje“ na Koroškem napadajo in pomagajo nemškimi nacionalcem grob naš kopati.

S Štajarskega.

«Pridi, zvezda naša, pridi,
Jasne v nas upri oči,
Naj moj dom te zopet vidi,
Zlata zvezda srečnih dni.
Sim. Gregorčič.

Že dolgo časa motrim, kolikor je mogoče, vsestranski naše javno življenje. V tem času sem videl po naši ljubljani domovini dosti vselega, pa še mnogo več žalostnega; posebno v zadnjih letih se množijo neveseli pojavi v našem javnem življenju zlasti v politiki takó, da se človek, zroč vse to, nehote s strahom uprašuje: Kaj bo?

V obmejnih pokrajinah bijejo ondotni Slovinci zadnji, obupni boj za svoj obstanek. Ogrski Slovinci so za nas malone izgubljeni. V tužnem Korotanu pa nahajamo le peščico rodoljubov, tako samo, zapuščeno od vseh, ki se peha in trudi in bori s številnim, mogočnim in oholim nemškim sosedom za svoje ljudstvo, za svoje rojake, katerih vedno več izginja in se jih potaplja v besnih valovih krutega Nemštva. Zadnje volitve volilnih mož nam glasno pričajo, kako propada slovenski živelj na Koroškem, to je v oni deželi, ki je za nas Slovence tako pomembna ne samo, kar se tiče njene pretéklosti, ampak tudi, kar se tiče njene sedanjosti; v deželi, ki nam uzbuja toliko različnih spominov, veselih in žalostnih; v deželi, ki nam je rodila „Družbo sv. Mohorja“, katera je nam Slovincem v ponos, sovragu našemu pa v strah! —

In Slovinci v solčni Goriški in tužni Istri? Ali so oni na boljšem? Mogoče! Pa le samo toliko, kolikor so primeroma številnejši od koroških Slovencev in morejo vsled tega uspešneje zavračati in odbijati nasilnega nasprotnika, drzno iredento.

Jednako se godi štajarskim Slovincem. Tudi njih še čaka mnogo dela, hudi boji, predno dosežejo enakopravnost z ošabnim nemškim sodeželanom. Čeprav tvorijo dobro tretjino prebivalstva v deželi, prezirajo jih vendar ukljub temu povsod in njih jeziku zanikajo pravico v šoli in uradu.

In središče Slovenije? — O groza, tudi od tam čujemo bojni rog. Človek mora, hoče ali noče, bolešno uzklikniti: „Slovenec nima sreče.“ Tudi v središču, kjer so varni pred tujcem, ali bi vsaj lahko bili, bijejo Slovinci boj, ne, to ni boj, to je mesarsko klanje, zakaj neusmiljeno mori tam brat brata v divjem medsebojnem boju, ki nam je živ spomenik podlega samoljubja, grde samopašne strankarske politike in vrhu tega še tu in tam umazane osobne koristi. Kakor razdivjane zveri se zaganjajo razkačeni drug v drugega, trgajo se in koljejo, davijo in pulijo, da je človeka strah! In zakaj? Njih glasila na vsa usta upijejo in izkušajo svetu dopovedati, da se gre za vero in za narodnost . . . Vender kdo jim pač more verjeti, da jim je toliko mari vere in narodnosti? Že način njihovega boja glasno zanikuje to njih trditev. Tako se ne brani vera in narodnost, ki jih hočejo imeti Slovinci na Kranjskem sami — v zakup! Boj, iz katerega

odseva divja strast, ki se je unela ob užaljeni preuzetnosti, ne bo rešil ni vere ni narodnosti. Ljudje, ki jim je uzor slovenskonemškutarska zveza zoper lastne brate, ne sodijo na prva mesta v javnosti, kakor tudi ne oni, ki so jih v tem slučaju kolikor toliko prisilili, da so storili ta sramotni korak, in ljudstvo jih bode prej ali slej z gnusom zavrlo in pahnilo ž njih mest, samo naj se zavè, pri čem da je! . . .

To je majhna slika našega javnega življenja v politiki uprav v sedanji dobi. Kajne, malo mikavna slika? Vender pogled na to jedno sliko naj nas ne moti, ne dela malosrčnih, ne, pač pa pozorne, moške, trezne; vabi naj nas na resno delo! Proč vsako neplodno pričkanje; z jasnim duhom in mirnim srcem se poprimimo pozitivnega dela in videli bomo, kdo „bo rešil vero in narodnost“!

Zato pa nujno prosimo vse rodoljube, ki so dobre volje, da se zberó okrog „Slovenskega Lista“ in delujejo pri njem vsak po svojih močeh v blagor in korist narodovo; zakaj „Slovenski List“ je krščanskosocijalno popolnoma neodvisno glasilo slovensko, ki stoji torej na trdnih tleh in govori resnico — golo, in kot tako zasluži, da je podpiramo vsestranski. „Slovenski List“ je do cela v rokah dopisnikov; stvarnejši, boljši ko bodo dopisi, boljši bo list. Na delo tedaj, ker resni so dnevi! „Živeti vrli mož ne sme za se!“ Kažimo jasno resnico in pravico in skoro izgine laž na Slovenskem tudi — v politiki! In spet nam bode migljala zvezda boljših dni!

Iz Kamnika, dne 5. marca 1897. (Od koga se učimo? III.) Pri nas je premalo samostojnosti in neodvisnosti. Malokdo stori to, kar mu veleva lastna pamet, kar ima sam za pravo in koristno; ampak ravnamo se zvečine po drugih, po svojem sosedu. Kar vidimo, da delajo drugi, to posnemamo tudi mi, ne ozirajoč se na to, da ravnamo morebiti naravnost nasproti svojemu prepričanju, da si škodimo, a ne da bi si koristili. Uverjeni smo n. pr., da je kandidat A mnogo sposobnejši od svojega protikandidata B; toda mogočni „gospod“ so nam priporočili, da ne rečemo zapovedali, naj volimo kandidata B — upade nam hkrati ves pogum, zbojimo se zamere ter volimo proti svojemu prepričanju, katero nam mora biti sveto.

Tako se ne smemo dati voditi za vajeti, tako se ne dajmo strahovati in siliti, marveč osamosvestimo se, da postanemo kdaj politički zrel narod, narod, kateri se bode upošteval, kar je in mora biti naš smoter. Ako nas hoče nasprotnik pridobiti za svoje nazôre, naj nas o tem prepriča, a primorati se mu ne dajmo. Baš ta naša odvisnost, nerazsodnost in nesamostojnost je uzrok, da imamo malo povsem neodvisno organizovanih stanov, da se ne moremo prav razvijati in napredovati, da nam nedostaje prave svobode, ki je vendar prvi pogoj uspešnemu razvoju in procvitanju kakega naroda.

Ker cvete bujno pri nas strankarstvo, zató vlada tudi velika pristranost. Kar je rekel ali pisal moj nasprotnik, to ne velja nič, tega mi ni treba slišati niti čitati. Kar prihaja od nasprotne strani, to odklanjamo in zavračamo že a priori. Naš pregovor veli: „Da se resnica prav spozna, čuti je treba dva zvona,“ a tega pri nas ni. In zakaj? Zató, ker se bojimo luči, ki bi osvetila črni naš obraz. Kaj primerno pravi Levstik:

«Kdor za resnico mara, ušes jej ne maši;
Al' kdor se je pa brani, zaveže se oči.»

Tako ravnanje je čisto napačno in škodljivo. Na ta način se ne morejo zbistriti pojmi niti zjednačiti različna mnenja niti zmanjšati razlike. Tu in tam se kdo naroči na kak list, s katerim se ne strinja, velikokrat samó radi tega, da se tej ali oni osobi prikupi, s katero bi nerad živel v prepiru, ali pa zató, da ga potem ljudje hvalijo, češ, poglejte ga no, še celó na take časopise je naročen, — dočim ga v istini niti ne prereže, kamoli čita, kar je seveda njegova škoda. Ne verujemo, da bi bilo tako postopanje dostojno zavednega moža, ki naj bi iskal resnice in le resnice.

Kakó ves drugačen je Luka Svetec! Kar stori, to stori iz prepričanja. Ne ustrahuje ga vsak migljaj, naj že prihaja od te ali one strani.

Ne upogne se radi tega, ker ta ali oni takó pravi ali veleva, njemu na ljubo.

Svetec posluša tudi mnenje nasprotnikovo ter odobrava, kar je dobrega, a kara, kar je slabega. Daje se poučiti tudi od nasprotnika, ako vidi, da ni imel prav. Učimo se od njega, ško dovalo nam gotovo ne bo!

D. L.

Od nekod. Radi se ponašamo Slovinci s svojo slovensko metropolo. Res je, da ga ni mesta v Sloveniji, kjer bi bilo toliko narodnih društev, slovenske inteligencije, čisti narodni zastop itd., toda res je pa tudi, da bi bilo v dobi „absolutne narodnosti“ v srcu Kranjskega lahko mnogo bolje. Če pride človek v Zagrebali v Prago, takoj spozná, in ko bi bil tudi tujec, mora se takoj prepričati, da vlada v teh mestih izključno slovenski živelj. Ali pa moremo isto trditi o Ljubljani? Naj gré Hrvat ali Čeh na naše javne sprehode, in gotovo bo zardel, ko bo čul izključno blaženo nemščino kot občevalni jezik. To so grajali gotovo že vsi slovenski listi, ali gotovo je, da premalo odločno. Sicer je res, da ima sedaj nemščina v političnem oziru v Ljubljani več upliva, kakor ga je imela; temu je kriva strankarska strast, ali se ni torej bati, da zadobi tudi po zunanem več moči vsled znane slovenske popustnosti in mlačnosti? Zanimiv bi bil zapisnik onih slovenskih obrtnikov, ki imajo samo slovenske napise, še bolj zanimiv pa tistih, ki imajo izključno nemške. Mnogo je takih, ki so pri narodnih društvih celo odborniki, ali v javnosti pokazati svoje prepričanje, tega jih je sram. Ko bi se to zgodilo v Pragi, objavijo ga imenoma gotovo v vseh listih, pri nas pa potrpiamo. Pa tudi ne glede na javno pričevanje slovenske zavesti smo slabi, ampak tudi v zasobnem oziru bi bilo lahko mnogo bolje. O, kadar je treba nastopiti pred svetom s Slovenstvom, tedaj so usta polna samih — fraz, ali domá, ko jih nikdo ne sliši ali le ubogi služabniki, tedaj pa izgine tisto čustvo, kateremu pravimo rodoljubje. Doslednosti ni. Da pa bi lahko bilo bolje, v to bi mnogo pripomogla slovenska žena. Pri nas se z nekim ironičnim smehljajem spremlja govor, če omenja narodno ženstvo. Dotičnik gotovo ne razume njegovega pomena. Kadar se bode na Slovenskem žena imenovala ponosom Slovenka, tedaj smemo upati, da bode boljša naša mladina in srečnejša bodočnost našega naroda. Hvala Bogú, da se je po tolikih letih v Ljubljani vendar ustanovil zavod, kjer se bode tudi gledalo na narodno naobrazbo. Kdor zabavlja proti temu zavodu, namreč proti slovenski dekliški šoli, ta ali ne razume važnosti slovenske žene in njenega upliva na odgojo otrok, ali ga pa vodi samo gola strast, nevoščljivost, ker ni zavod pod tistim vodstvom, kakor bi on želel. — Upamo, da bo „Slovenski List“ v tem oziru radikalno postopal.

Važni dogodki.

Nemški liberalni stranki potekajo slave dnovi kaj hitro; na deželo med ljudstvo že od nekdanj ni imela navade zahajati, sedaj se udaje i na Dunaju letargiji bolj in bolj, le semtertje skliče kak shod, kandidate si le malokje upa postavljati. Doslej je osrečila I. okraj dunajski z dr. Mittlerjem in dr. Koppom, Noskejem in Vrabcem, VIII. okraj z pl. Guttenbergom. Ali i notranje mesto dunajsko, nekdanj tako zvesta njena domena, obrača se od nje, letu ji socijalni politiki odjemljejo tla, mlada in čila stranka, ki si je hitro pridobila ugleda. Prof. Filipovič, njen presumptivni voditelj, kandiduje v IX. okraju, ki so ga liberalci kar popustili, dasi je v njem mnogo Židov. Socijalni demokratje napeli so vse svoje sile in upajo po nekodí skoro na gotov uspeh. Srdit boj se je unel med njimi in antisemiti, zlasti delajo socijalni demokratje na to, da bi preprečili izvolitev dr. Luegerja v peti skupini. Po deželah ne bodo imele socijalne stranke mnogo pridobitev tudi v peti skupini ne, zlasti v planinskih deželah prevladujo konservativci.

Srbski kralj Aleksander odpotoval je začetkom tekočega tedna v bolgarsko stolico Zofijo v spremstvu predsednika Simiča in finančnega ministra Vujiča. Poset srbskega kralja ni

le znak uljudnosti in prijateljstva med bratskima državama, marveč ima tudi politične uzroke. Napete in kritične razmere v iztoku sploh in v Makedoniji posebe silijo balkanske narode, da se složijo. Vsaka za se od teh držav ne premore mnogo, ali združene zastopajo upoštevno silo. Vlade balkanske morajo biti v teh časih na vse pripravljene, saj v Makedoniji lahko vsak čas nastanejo nevarne homatije. Za štiridnevnega bivanja srbskega kralja Aleksandra se je otvorila nova železnična proga Zofija — Roman.

V Italiji se bodo v kratkem vršile državno-zborske volitve, ali za nje se ne kaže še mnogo zanimanja. Vsa pozornost javnosti je obrnjena na Kreta, mnogo listov graja splošno nebrižnost v očigled veliki važnosti volitev. Volilni odbori za pijemontske, beneške in lombardske okraje snidejo se v kratkem na skupno posvetovanje, da se pogovore o taktiki. Nekateri stranke bodo to pot odločno nastopile za decentralizacijo.

Na Nemškem bode proračunska komisija razpravljala o predlogi o razširjenju mornarice. Predloga utegne vladi delati še preglavice, ker ji ne bode tako lahko dobiti potrebne večine. Da bodo stranke glasovale za predlogo, zahtevale bodo kako koncesijo od vlade; tako se bode zahtevalo, da se uvedo poslaniške dnevnice in da se odpravi jezuitski zakon. Nemški državni poslanci namreč doslej ne dobivajo nikakih dnevnic, zato pa se tudi jako neredno udeležujejo sej. Vladi to čisto jako dobro dohaja, ker na Nemškem sedaj ni mnogo mož, ki bi se jedino s politiko pečali, poslanci so v velikem številu uradniki, katere ima vlada kolikor toliko v rokah.

Turčija zbira ob tesalski meji veliko število vojakov, po raznih poročilih ima doslej zbranih 80.000 vojakov, od teh je 75 bataljonov infanterije, 4 polki kavalarije in 14 baterij topničarjev. Na morju Turčija Grkom ni nikakor jednaka, zato pa hoče na kopnem zapostaviti vse svoje sile, ako bi Grki resno mislili na vojsko proti Turčiji. Sultan je ukazal razdeliti med nekatere polke puške novega sistema, kar pa ne pomenja mnogo, saj se govori, da mnogo turških vojakov niti streljati ne zna. Kako bi bilo mogoče, da bi vojak mogel uspešno rabiti orožje, če ne pozna sestave svoje puške. Po strokovnjaški sodbi je sploh položaj in stanje turške vojske vse prej kot dobro. Celo visoki častniki ne znajo pisati, pri nižjih častnikih je spretnost v pisavi le redka izjema.

Na Kreti je brezvladje; prebivalci otoka se uprav mesarski koljejo med seboj. Če so kristjani v večini, godi se mohamedancem slabo; če se čutijo mohamedanci močnejši, potem je za kristjane gorje. Mesti Kaneja in Halepa sta opustošeni in požgani, o prometu ni govora; po notranjem delu otoka plenijo ustaši in bažibozuki. Kamor pride grška vojska, skuša sicer uzdržati mir in red, ali razburjenih duhov ni tako lahko pomiriti. Ustaši so sklenili ne podati se prej, dokler se Kreta ne priklopi Grčiji. Evropske velevlasti so se zjediniše za kolektivno noto, katero so izročile sultanu in grškemu kralju. V njej zahtevajo avtonomijo za Kreta na podlagi enakopravnosti med mohamedanci in kristjani in pa odstranjenje grške vojske s Krete. Turška vlada se menda ne bo ustavljala, vsaj dejstvo, da na novo imenovani vojaški guverner Fotijades bej še ni odpotoval na Kreta, kaže na to. Če bi se pa Grčija ustavljala zahtevi velevlasti, prisilile jo bodo z blokado grških pristanišč. Grški kralj ima jako težko stališče; narod zahteva, da gre odločno naprej po pričeti poti, ali velevlasti ga ovirajo in zahtevajo, da odpozove svojo vojsko.

Slovanski svet.

Jugoslovanski klub. Z Gorenjskega smo prejeli naslednji dopis s prošnjo, da ta dopis vsekakor priobčimo. Dopis slove: Več volilnih mož iz splošne volilne skupine, kateri namerjajo gosp. dr. Kreka za državni zbor voliti, želé in tudi zahtevajo, da se kandidat g. dr. Krek izreče, ali on (dr. Krek) stopi v jugoslovanski klub ali ne. Ako se gospod kandidat o pravem času ne izjavi, oddalo se bode mnogo glasov drugemu kandidatu.

Volitve v mestni svet tržaški. Dne 28. februarja t. l. zmagali so vsi slovenski kandidati in so bili izvoljeni: Ivan Nabergoj, Fran Kosec, I. M. Vatovec, Fran Dollenz, Alojzij Goriup in Ivan Goriup. — Slava neustrašenim voditeljem in zavednim slovenskim volilcem!

„Slovenski Gospodar“ o razmerah na Kranjskem. „Slovenski Gospodar“ piše: „Slovenski Narod“ piše v uvodnem članku minolo soboto dne 23. m. m., da so se slovenski poslanci v Gradcu pri odborovi volitvi zavezali z nacionalci, kakor so se Narodovci v Ljubljani s Schvegljem in Schafferjem. Naši poslanci nimajo z nacionalci nikake zveze! Celo pa ne zoper rodne brate, kakor se to godi v Ljubljani“. Vidi se, da bi „Slovenskemu Narodu“ zelo všeč bilo, ako bi se štajarski Slovenci združili z Nemci, da bi ti le pogoltnili Slovence na Štajarskem, kakor kranjski Nemci goltajo prvake naše narodne stranke.

Združenje na gospodarskem polju. Poudarjali smo že, kako koristno bi bilo, ako bi se vsi Slovenci oklenili jednega gospodarskega lista, to je „Kmetovalca“, ki ga izdaje c. kr. kmetijska družba za Kranjsko. Deželni poslanec štajarski g. Žičkar izprožil je to misel v finančnem odseku deželnega zbora štajarskega poudarjajoč, da c. kr. kmetijska družba za Kranjsko izdaje list v slovenskem jeziku „Kmetovalca“, ki je prav dobro in praktično urejevan in ga tudi štajarski gospodarji kaj radi prebirajo. Štajarska in kranjska kmetijska družba naj se torej sporazumeta, da bo mogel „Kmetovalec“ izhajati kot uradni list za štajarsko in kranjsko kmetijsko družbo. S tem bi se ustreglo obema družbama. „Slov. Gospodar“, ki tudi to mnenje podpira, navaja, da je c. kr. kmetijska družba štajarska do zdaj dobivala splošne letne podpore po 5000 gld., poleg tega pa še 2600 gld. v to, da izdaje svoj gospodarski list v nemškem in slovenskem jeziku. List je zdaj povečala in zahteva namesto 2600 gld. 3200 gld. podpore za svoj list. Sami Nemci so s tem listom nezadovoljni, ker ni pisan za kmeta, in zato tudi ne marajo glasovati za pomnoženo podporo. — Veseli nas, da se naši rojaki na Štajarskem potegujejo za skupen gospodarski list, ker smo prepričani, da bi se v združenju dosegel večji uspeh. Želeli bi le, da se oglase Slovenci tudi v drugih deželnih zborih.

Samonemški poštni pečatniki v Ljubljani. Nedavno opozarjali smo na to, da ima Ljubljana še tri samonemške poštna pečatnike. Gospod župan ljubljanski Ivan Hribar mudil se je v tej stvari te dni pri višjem poštne ravnatelju Pokornem ter dobil zagotovilo, da se samonemški poštni pečatniki v Ljubljani skoro zamenjajo z dvojezičnimi.

Beda v Halozah in Slovenskih Goricah. Neki dopisnik graškega lista „Tagespost“ opisuje v živih barvah bedo, ki je zavladala v lepih krajih Spodnjega Štajarskega vsled lanske toče in dežja. Pred c. kr. okrajnim glavarstvom v Mariboru videti je množico ljudi, ki tu čakajo in prezebavajo. Prihajajo prositi pomoči in podpore, a ne more se jim pomagati, ker ni denarja. Iz rodovitnih Haloz, kjer so prej ljudje mirno in zadovoljno živeli, selijo se ljudje v druge kraje. Beda je vsak dan večja. Tudi v romantičnih Slovenskih Goricah ni nič bolje. Tudi tu je lansko leto toča pobila, a voda poplavlila senožeti, tako da niti ljudje niti živina nima hrane. Štajarska hranilnica je lani priskočila prebivalstvu v pomoč s 50.000 gld.; tudi država je dala 300.000 gld., toda vse to je premalo, da bi se utolažila velika in splošna beda.

Sprava med Srbi in Hrvati v Dalmaciji. „Jedinstvo“, glasilo hrvaške narodne stranke v Splugetu, pozdravlja dognano spravo z naslednjimi iskrenimi besedami, ki nam najbolj osvetljuje novi politični položaj v Dalmaciji. Rečeni list namreč piše: „Danes po naročilu kluba naše stranke radostnega srca javljamo, da so res sporazumi dognani in podpisani v trdnem prepričanju, da se teh glasov razveseli cela zemlja in da vsi Hrvati in Srbi pozdravijo korak naše stranke, katera je, prešinjena z narodnim načelom in ljubeznijo do svoje zemlje, podala roko svojim družicam, a te so jo tudi iz načela sprejele.“

Po tolikoletnem neplodnem trenju izmed nas, sredi občnega nezadovoljstva, ki se je pojavljalo radi razdora, to je prvi trenotek svetle radosti, da so se bratje ne samo našli in približali, ampak pred načelom tudi spoznali.

V trdni nadi, da ti sporazumi obrodé blagoslovljenih posledic tudi za bodočnost in da se dosežejo še lepši uspehi, tudi utrdbe naših odnosov, narodnjaki bodo še z večjim ponosom pogledali na svetlo zastavo svoje stranke, katera kot večina ni hotela posnemati drugih večin, katerim je v politiki namen razdrobljevati, ampak zbira k sebi in okrog sebe obe svoji krili, da v narodni moči išče svojo, a v narodni slogi da služi sreči domovine.

Prešinjena z načelom, da ne pridobi kakega mandata več, dogovorila se je hrvaška narodna stranka z ostalimi strankami, priznavajoč pravo i pravašem i Srbom, da bodo zastopani, in veseleč se danes, da so tudi oni priznali moralno in narodnostno opravičenost njenih plemenitih namer, je več, kakor zagotovljena, da se bodo na bodočem volišču radovali bratje z brati in složno posvedočili z narodno zastavo od Raba do Špice, da je ta zemlja naša in nikogar drugega, nego naša.

Stoječi nepremakljivo na svojem programu in vedno želeči, da se med Hrvati, potem pa med Hrvati in Srbi ustanovi staro jedinstvo, mislimo, da je to prvi in najtežji korak, kateri je srečno dovršen, in da ne bode dolgo, da bode ta naša mala, ali slavna in ljubljena ožja domovina za svetli izgled vsem Hrvatom in Srbom v borbi za načelo, svobodo in srečo celokupne nam občne domovine, v bratski ljubezni in strpnosti ter slovanski uzajemnosti.“

V zmislu kompromisa za prihodnje državnozbornske volitve obdrži hrvaška narodna stranka za se šest mandatov, pravašem zajamčuje tri, a Srbom dva, in povsod se bode pri volitvah uzajemno postopalo proti Lahom.

Volilni shod narodnih meščanov ljubljanskih. Narodni meščani ljubljanski sklicali so na dan 28. februarja 1897. pri Maliču shod, kate-rega se je udeležilo do 350 volilcev. Shod je otvoril meščan g. S. Noll. Predsedoval je g. A. Klein, zapisnikar je bil g. Kregar. Kakih 50 pristašev narodne napredne stranke pod vodstvom g. dr. Tavčarja hotelo je shod razpršiti in je grozno ropotalo. Ker pa je uvidelo, da ne opravi nič, zapustilo je dvorano. Tako je ostalo na zborovališču čez 300 meščanov. G. Ivan Vencajz je razložil svoj program in se izjavil, da stopi v jugoslovanski klub. Govorili so gg.: dr. V. Krisper, dr. Hudnik, dr. Gregorič, Turk, Pour, Šturm, Srečko Noll. Shod je jednoglasno in naudušeno proglasil g. Ivana Vencajza državnozbornskim kandidatom za mesto Ljubljano. G. Ivan Vencajz je torej kandidat vseh združenih strank v Ljubljani, izimši narodno napredno stranko.

Volilni odbor narodnih meščanov ljubljanskih izdal je list „Bela Ljubljana“, v katerem priporoča kandidaturo g. Ivana Vencajza.

Volitve v peti skupini. Vsa kranjska dežela je bila zadnji čas z drugimi kronovinami na nogah. Vse to zaradi indirektno in javne volitve jednega samega poslanca. Po pravici je ljudstvo skrajno nezadovoljno s tako volilno preosnovo. Vidi se, da je nekaterim le do tega, da se birokratski stroj, ki že tako okorno posluje, še bolj obremeni. Sramovati se mora vsak volilec, da mora javno pred komisijo naštevati imena tistih, kateri bodo v njegovem imenu volili poslanca.

Tako se ne smejo pristrizati peruti narodni pravici, in že danes moramo pripoznati, ako hočemo biti pravični, g. Koblar je ravnal prav, da je glasoval v državnem zboru za občno, direktno in tajno volilno pravico. Sedaj se kaže, da se je dalo socijalni demokraciji mogočno orožje v roke. Skoro se bode povsod pokazalo, da je treba druge politične stranke varovati s tajno volilno pravico pred socijalisti, ako hočemo, da volitve res pokažejo pravo narodovo mnenje in se mali obrtniki in trgovci, pristaši drugih strank, ne bodo preganjali. Prej ali slej morajo vse stranke z vlado vred spoznati, da so storile

največjo napako, ko so uvele javno volilno pravico.

Če je kje treba resnih besedi, treba jih je v politiki, kadar se gre za pravice naroda. Zaradi tega odločno obsojamo tako postopanje, tudi iz „taktičnih razlogov“. G. Koblar zasluži priznanje, da je glasoval proti javni volilni pravici in da ni pomagal storiti največje napake. Sloga med nami se bode dosegla, če bomo vsi složni vsaj za to, kar moramo priznati kot pravo in narodu koristno.

Na znanje! Vedno nam dohajajo uprašanja, katere kandidate bomo proglasili v „Slov. Listu“. Večkrat smo že povedali in še danes smo tega mnenja, da nobenih ne. „Slovenski List“ še ni stranka. Pač pa se nam zatrjuje od vseh strani, da se bode morala organizovati neodvisna slovenska stranka, ako bodeta obstoječi dve narodni stranki lezli vedno bolj narazen. Ljudje so se naveličali tega, da bi se samo „generalom“ na ljubo med seboj topli. Sploh si želi stranka miru in sprave.

Jako značilno za naše razmere, a gotovo — žalostno. Nemci so imeli te dni posvetovanje o volitvi državnega poslanca za Ljubljano. Mi ne zabeležimo nič drugega, kakor besede, katere je javno izpregovoril ljubljanski Nemeč, prihajajoč iz te srede: „Dr. Tavčar und Schwegel, das sind unsere Männer, an die müssen wir uns halten, wenn wir was erreichen wollen“.

Deželni zbor kranjski. Radi nedostajanja prostora priobčimo poročilo o delovanju deželnega zbora prihodnjič. Tekom zasedanja pokazala se je večkrat nemškoslovenska zveza v kaj čudni luči.

Volitve volilni hmož v Ljubljani vršile so se za V. skupino dne 4. in 5. marca. V I., II. in V. okraju prodrli so volilni možje združenih slovenskih krščanskih socialstov, v III., IV. in VI. okraju vrši se ožja volitev med krščanskimi socialisti in socialnimi demokrati v ponedeljek 8. marca od 8.—1. ure dopoldne in od 3.—6. ure popoldne. O volitvi volilnih mož v Ljubljani izpregovorimo prihodnjič obširneje, danes zabeležujemo samo razmerje glasov: v I. okraju je bilo oddanih 194 krščanskosocialnih glasov, 85 glasov narodne stranke in 46 socialnodemokratičnih glasov; v II. okraju 231 krščanskosocialnih, 157 socialnodemokratičnih in 66 glasov narodne stranke, v III. okraju 329 krščanskosocialnih, 175 socialnodemokratičnih in 163 glasov narodne stranke, v IV. okraju 333 krščanskosocialnih, 311 socialnodemokratičnih in 90 glasov narodne stranke; v V. okraju 109 krščanskosocialnih, 13 socialnodemokratičnih in 39 glasov narodne stranke; v VI. okraju 136 krščanskosocialnih, 131 socialnodemokratičnih in 12 glasov narodne stranke. Skupno število: 1332 krščanskosocialnih, 859 socialnodemokratičnih in 439 glasov narodne stranke. Ta izid je sosebnost radi tega pomenljiv, ker so skoro v vseh avstrijskih mestih zmagali socialni demokrati, Ljubljana pa je pokazala, da internacijalki v njej ni mesta. Upamo, da se tudi v ponedeljek pri ožji volitvi združimo vsi narodnjaki proti rudeči internacijalki.

K političnemu položaju na Štajarskem. Od jako uglednega rodoljuba na Štajarskem prejeli smo naslednji dopis, ki ga priobčujemo neizpremenjenega in izjavljamo, da nočemo žaliti nobenega rodoljuba in da iskreno želimo, da bi prepotrebna jedinstvo zavlada pri vseh dragih nam rojakih štajarskih. Sicer pa mislimo o tem še reči katero. Naš poročevalec nam torej piše: Tako tužnih političnih razmer divno Spodnje Štajarsko še ni imelo, kakor sedaj. Tisti, ki so bili poklicani voditi naše javno življenje ter so s ponosom in samozavestjo to častno ulogo tudi kaj radi igrali, priveli so narod do groznega propada. Sedaj pri državnozbornih volitvah pojavljajo se gorostasni dogodki. O disciplini ni sluha ni duha. To je prava pravcata anarhija. Narod strme gleda, kaj tu počenjajo njegovi voditelji. Naj dejanja govore. Neverjetno je, kako se vede „Slovensko politično društvo“ in njegov predsednik dr. Gregorec. V Celju na zaupnem shodu proglašen je bil g. Hribar kandidatom pete kurije in dr. Gregorec je v imenu političnega društva sam to izjavil. Toda glej, čez teden dni „Slo-

venski Gospodar“, glasilo Gregorčev in njegove stranke, neusmiljeno pobija istega kandidata, in dr. Gregorec, kojega dolžnost bi bila, braniti postavni sklep političnega društva, Hribarja meni nič tebi nič samooblastno opusti.

Nadalje. Pač pa dr. Gregorec mirno gleda, da se postavi kandidatom za kmečke občine celjskega in breškega okraja plem. Berks. On ga celo priporoča. Hujšega in bolj sramotilnega udarca narodu še nikdo ni dal, kakor dr. Gregorec in njegovo društvo s to kandidaturo. Berks, ki še slovenski ne zna, on naj zastopa najbolj slovenski okraj! Berks, ki je že dvakrat svojo vero izpremenil: on, bivši apostat, on naj govori za katoliško ljudstvo Spodnjega Štajarskega. O grenka ironija! O kam si nas dovela, brezsrčna usoda! — Naravnost nečuvno pa je, kar smo izvedeli te dni iz tiskanega programa, ki ga je nam volilnim možem razposlal samostalni kandidat pete kurije, g. Rad. Pukl. G. Pukl namreč objavlja 3 pisma, ki jih je pred celjskim shodom dobil od treh „uglednih“ mož kot vabilo na isti shod. Dr. Dečko ga vabi, rekoč: „Nam je za kandidate težava, torej bi nam bilo z Vami zelo ustrezno.“ J. Vok se mu v pismu laska, češ: „Vi ste mož za tako mesto, kakor ga nimamo boljšega.“ In dr. Gregorec mu piše, da so ga nanj opozorili ptujski narodnjaki, dr. Sernec in celo prem. knez in škof! G. Žičkar je izjavil, da ga bo podpiral pri kandidaturi. A, kako so gospodje to svojo obljubo izpolnili! V politiki je sicer marsikaj dovoljeno, toda človeka tako slepiti in na led zvabiti, to ni plemenito! Pri celjskem zborovanju dr. Gregorec ni niti najmanj se potegnil za Pukla; g. Žičkar pa celo kandiduje proti njemu in se da na resnični in neresnični način hvalisati po „Gospodarju“ in „Slovencu“. — Da je ljudstvo vse svoje zaupanje do svojih voditeljev izgubilo, je pač le preveč verjetno. Politično smo uničeni za dolgo vrsto let. Nasprotniki se nam morejo le smejati. Akoravno so volitve že pred durmi, še vendar ne vemo, koga bomo volili. Prejšnja ljuba jedinstvo, za koje so nas vsi Slovenci po pravici zavidali, poslovala se je žalibože od nas.

Da bi nam pač nekaj v zlatem svitu zopet zasijala ter privela našemu narodu lepše in radostnejše dni!

„Soča“ odgovarja „Narodu“. „Slovenski Narod“ si ni dobil zadnji čas neštevilno nasprotnikov samo na Kranjskem, ampak je prav krivično napadel tudi „Sočo“ in ji obesil stari bav-bav, da je klerikalna. Včerajšna „Soča“ je „Narodu“ odgovorila točno in jasno, ko piše:

Kar govori „Narod“ o klerikalizmu na Goriškem, to je posnel po „Delavcu“, ki sliši povsod travo rasti, pa ničesa prav ne vé. Kakor smo pa leta 1889. izjavljali nasproti dr. Mahničju, da ostanemo za vedno „liberalci“, ako nas hoče takó imenovati, takó izjavljamo danes „Narodu“, da ostanemo tudi zanaprej prav taki „klerikalci“, kakoršni smo bili doslej.

„Narod“ vé tudi, da je namenjen Mahničev naslednik za državnozborni mandat, ako bo izvoljen v veleposestvu grof A. Coronini. — Raca na vodi, ta je pa zares nova; ne, „Delavec“ je pripovedoval že poprej, da bosta kandidovala na Goriškem dva „črnosuknježa“, od tod prihaja „Narodova“ raca. Nam ni nič znanega ne o dveh „črnosuknježih“ in ne o „Mahničevem nasledniku“, pač pa vemo, da je kot tretji kandidat, ki jedini se resno poštevava, gospod dr. Henrik Tuma, kateremu bi se poskrbelo pri prvi priliki za naslednika v deželnem odboru. — Če torej vse pripovedanje v „Narodu“ ni le hudomušna pustna burka od strani kakega goriškega Slovenca, moramo reči, da je perfidno in zlovoljno.

„Narod“ sam pripoznava, da: „Sočina stranka je cela proti narodni stranki na Kranjskem“. Hvala vsaj za to pripoznanje! Toda zunaj „Sočine“ stranke so v nekaterih rečeh vsi tisti, ki se zbirajo okoli „Primorskega Lista“, a teh tudi ni v „Narodovem“ taborju. Kje je torej tisto „ogromno število slovenske inteligence na Goriškem v vrsti somišljenikov narodne stranke na Kranjskem?“ Mi te inteligence ne vidimo! Nočemo reči s tem, da tudi v „Sočini“ stranki ni ljudij, ki o tem ali onem mislijo in sodijo kako drugače, nego mi in naše narodno vodstvo,

saj nič ni lažjega, nego držati roke križem in kritikovati; toda ti še niso stranka zase in ne bodo! Kje so torej tisti razumniki na Goriškem, ki obsojajo „Sočo“ in capljajo za „Narodom“? Še enkrat rečemo: Mi jih ne vidimo! Narodna stranka, kakoršna je danes, ne zasluži več takega imena, kajti oddaljila se je od programa, sklenjenega na shodu zaupnih mož; od onega shoda do danes ni storila nič pozitivnega, pač pa je srečno prijadrala v „varno“ okrilje ljubljanskega nemškutarstva, kamor ji Primorci nočemo slediti. Cela Primorska je v tem pogledu edina, in nadejamo se, da pridejo kmalu do spoznanja tudi vsi rodoljubi na Kranjskem. To je naš odgovor!

Mrtveci se oglašajo. — „Edinost“ je priobčila znamenit članek o razmerah na Kranjskem. S tem člankom se popolnoma strinjamo in zato ga tudi mi priobčujemo. „Edinost“ piše: In zopet nam stopa v spomin članek, ki smo ga bili napisali pred tremi leti na naslov rojakov na Kranjskem pod zaglavjem: „Glejte kaj delate!“ Živo se spominjamo, kako je ta članek razburil naše rojake na Kranjskem v obeh taborih. Bilo je zamere, hude zamere tu in tam. Očitato se nam je, da vidimo strahove, kjer jih ni. In kaj smo bili pisali?! Govor je bil o nesrečnem prepiru na Kranjskem. Mi pa smo izrekli svojo rodoljubno bojazen, da dolgemu medsebojnemu boju utegne biti posledica ta, da hidra nemškutarstva zopet dvigne svoje glave, da talminemštvo na Kranjskem zopet pride do političke veljave. A rojaki so se nam smejali porogljivo, meneči, da, kar je pokopano, definitivno pokopano, ne dvigne se nikdar več!

Od tedaj, ko smo svarili mi, in so se nam pomilovalno smejali rojaki na Kranjskem, minolo je že precej časa; a ta čas, izpolnjen nadaljevanjem domačega prepira, dozorel je stvari na Kranjskem v isti smeri, kakor smo se — bali mi. Nemštvo na Kranjskem dviga zopet svojo glavo, klika nemškutarstva oglašja se zopet kakor politički činitelj, sluteča, da jej je iz medsebojnega prepira našega jel pihljati svež pomladanski vetrič — ustajenja. Ustajejo torej oni, o katerih se nam je trdilo z vso gotovostjo, da so pokopani in da jih tišči v grob težak kamen narodne zavesti slovenske na Kranjskem.

Torej vendar niso bili to le prazni strahovi, vendar niso bile to zgolj halucinacije . . . tista naša prorokovanja . . . Sešli so se v Ljubljani zaupni možje Nemštva na Kranjskem in sklenili, da se bodo odslej zopet udeleževali volilnih bojev! Mrtveci ustajejo! V listih čitamo, da so storili nastopni sklep: „Shod zaupnih mož nemške stranke na Kranjskem je sklenil priporočiti somišljenikom po deželi, da je opustiti pasivno vedenje o volitvah, katerega so se načelno držali celo vrsto let sem, in se odslej udeleževati volitev. Z željo, da nemško prebivalstvo v deželi pride tako do primerne zastopstva v javnih korporacijah, pozivljajo se naši somišljeniki, da oddajo svoje glasove o volitvah v prvi vrsti nemškim zastopnikom; ako bi okolnosti tako nanesle, pa tudi takim zastopnikom drugega plemena v deželi, katerih odločno napredni in zajedno zmerni nazori dajejo kolikor le možno jamstva, da so pri volji in zmožni, odločno in nepremično potezati se za uzdržanje dozdanjih državnih naprav in za blaginjo dežele in nje prebivalstva, v mirnem sodelovanju obeh narodnosti na Kranjskem.“

Tu imamo torej dejstvo pred seboj: Nemštvo na Kranjskem se čuti zopet veljavnim činiteljem. Seveda je to Nemštvo postalo jako previdno v sestavljanju svojih izjav — jako zmerno je v konceptu. Ali to naj nas ne vara! Zmerni in koncilijantni niso iz prepričanja in v svojih ciljih, ampak zmerni so, ker morajo biti, ker je to jedina pot, po kateri morejo priti zopet do veljave! Jako uljudni, spravljivi so in celo sodelovati hočejo s slovensko narodnostjo v blagor dežele! Da, celo toliko so se poboljšali, da ne odrekajo več naravnost narodnih pravic Slovencev na Kranjskem. Ali kdor zna čitati med vrstami, ta ve, kako velika je cena, ki jo zahteva nemškutarstva gospoda za sodelovanje s to ali ono stranko. Oni zahtevajo — zmernih nazorov. Mi razumemo dobro to zmernost, kakoršne si želi

nemška gospoda — na slovenski strani. To je zmernost na račun našega narodnega programa. Kdor na Kranjskem stopi v zvezo z Nemci za to ceno, ta bo vezan na rokah in nogah, ta bode moral pozabiti, da mu izven kranjskih mej žive bratje, katerih obstanek in bodočnost bodeta zagotovljena še-le tedaj, ko se mnogo premeni v tej državi in v tem mnogem je največ onega, kar želi ohraniti in uzdržati nemškutarstvo na Kranjskem. Ali se Kranjska res hoče definitivno odpovedati vodstvu vsega slovenskega naroda, ali se res hoče odpovedati veliki nalogi: središča stremljenj vseukupnega naroda?! Zapomnite si in ne varajte se: kjer sodeluje Nemštvo, dela — za se! A mi menimo, da v kotlu, v katerem se kuha tisti svetovnoznani nemški „Drang nach Osten“ in katerega posredovatelj je nemškutarstvo na Kranjskem, vre že tako silno, da pač ni treba, da bi še naši rojaki nosili polenca pod ta kotel in netili zubelej. Slovenski stranki na Kranjskem bi morali marveč gasiti ta plamen, četudi morda nekoliko na račun svojih „načel“.

Mrtveci ostajajo zopet, a mi kličemo zopet, kakor nam narekuje naše slovensko rodoljublje: Glejte, kaj delate!

Službeni jezik v naši vojni mornarici. Zagrebškemu „Obzoru“ pišejo to le šalo, katero po našem menenju ni smatrati kakor tako, ampak kakor povsem resnobno dejstvo: „Kakor znano, je po veljavnih predpisih službeni jezik v naši c in kr. mornarici — nemški. No, kadar je morje mirno in tiho, takrat je res službeni jezik nemški, ker se omejuje le na par konvencionalnih povelj. Toda, ako se pojavi nekoliko vetra in se prične ladja gugati, tedaj se službena nemščina prelevlja v slabo — italijanščino. Kadar pa se dviga vihar, tedaj ni več predpisov in na ladji je jedini službeni jezik — hrvatski. Kadar gre za ladjo in življenje, takrat celó oni častniki, ki niso naklonjeni hrvaščini, najrajši govoré hrvatski, kajti znajo, da mornarji razumejo povsem dobro jedino ta jezik.“

Slovenske šole v Gorici. — Ministerstvo je odklonilo utok mestnega zastopa goriškega, naj bi se mu dovolilo, da prepušti šole s šolskim letom 1897/8. prostore sedanje laške ljudske šole v ulici Vogel za novo slovensko mestno štirirazrednico. — Danes se pa ima na Dunaju proglasiti razsodba upravnega sodišča, ki konečno reši to sporno uprašanje.

Upravno sodišče je danes proglasilo razsodbo in razveljavilo naredbo ministerstva; razlog je ta, ker je deželni šolski svet nepravilno postopal, ko je določal podturnsko vojašnico za slovensko šolo, namreč ni se napravil zapisnik na licu mesta in člani komisije niso niti natančno vedeli, za kaj se gre.

Slovinci smo o svojem času iz enakih razlogov protestovali proti sklepu deželnega šolskega sveta, a ministerstvo se ni oziralo na ta odpor. Zdaj pa je upravno sodišče razveljavilo naredbo ministerstva in dalo nam Slovincem

prav, pa tudi mestnemu zastopu, ki se je oprijel enakih razlogov.

Slovinci smo toliko na škodi, kolikor časa je med tem preteklo. Ali je ravnal deželni šolski svet vedé ali ne veda? Nočemo tega pretresovati, rečemo le, da je jedno bolj žalostno od drugega. — Več pride. „Soča“.

Slovani so povsod zadnji, velikokrat pa še na nje niti vrsta ne pride. Deželni poslanec goriški g. dr. Aleksij Rojic interpeloval je deželnega glavarja goriškega, zakaj deželni zbor ni še odmeril podpore iz deželnega zaloga za občino Soča in Trento. Kakor znano, odmerila je vlada za rečeni občini podpore 4000 gld. za nakup živeža in piče, da se vsaj nekoliko odpomore bedi, prouzročeni po slabi letini 1895. Minilo je že leto dni, a deželni zbor ni rešil te nujne stvari. Ko je šlo za Furlane, hotel je deželni zbor koj dovoliti 6000 gld. Dà, Slovani so povsod zadnji ali pa niti na vrsto ne pridejo. To je smoter sovražne nam politike nemške in laške.

Češki otroci v nemških šolah. Zanimivo sodbo izreklo je nedavno moravskosleško višje deželno sodišče, katero priporočamo slovenskim roditeljem v pouk. Udova M. Podhradská uzela je svojega devetletnega sinčka, ki ne zna niti besedice nemški, iz češke šole ter ga dala v šolo nemškega „Schulvereina“. Preslepili so jo nemški agitatorji, da je to storila. Varuh tega otroka pritožil se je pri c. kr. okrajnem sodišču, katero je spoznalo, da se je glede na to, da otrok nič nemški ne umeje, pretrgalo njegovo duševno razvijanje radi obiskovanja nemške šole, in je naložilo materi, da spet pošlje otroka v češko šolo. Preslepljena mati se je proti temu pritožila pri c. kr. moravskosleškem višjem deželnem sodišču v Brnu, to le pa je rekurz za vrglo in razsodilo, da obiskovanje nemške šole otroku, ker ni nemškemu jeziku več, nikakor ne more biti v korist. Tu je torej sodno dognано, da je prisilno obiskovanje nemških šol v škodo slovanskim otrokom, kateri se tirajo v nemške šole. Želeti bi bilo, da se ta metoda uvede v šolsko prakso.

Slovincem v preudarek in posnemo. „Obzor“, glasilo somišljenikov vladike Josipa Juraja Strossmayerja, priobčil je članek, iz katerega navajamo nastopne znamenite stavke: „... fanatizovati jednokrvni narod s tem, da se poudarjajo verske ovire in raznovrstnosti plemenskih običajev in svojstev, to so velika zapreka probujanju in utrjevanju narodne zavesti v narodnem življenju in v dneh, v katerih je treba pokazati, ali smo v navedenem oziru napredovali ali pa smo še vedno igrača, s katero se dela, kar se hoče.“

Upravna Soča. — „Soča“ poroča, da je vlada dovolila 40.000 gld. za uravnavo Soče med Kobaridom in Tolminom. — No, čas je že bil, da se je vlada odločila za uravnavo te reke. Naj bi vlada odmerila vsako leto vsaj toliko svoto, potem bi se dalo narediti že kaj trajnega.

Z Gorenjskega nam piše in zatrjuje naš poročevalec, da v zadnjem dopisu z Gorenjskega ni namerjal ni najmanje kratiti časti g. Pogačnika. To izjavo radi objavljamo, ker stojimo na uzvišenem stališču in se ne dotikamo nikdar osobne časti kateregakoli človeka.

Slovenski denarni zavodi. Meseca februarja uložilo je v mestno hranilnico v Radovljici 93 strank 21.027 gld. 84 novč., 28 strank pa uzdignilo 6191 gld. 54 novč.; 26 strankam se je izplačalo posojil 8023 gld.; stanje ulog (509) 164.445 gld. 10 novč.; denarni promet 65.458 gld. 92 novč.

Razpisuje se služba poštarja na novi poštini odpravljavnici za mesto v „Ljubljani 5“ (v Udmatu).

Poštar, kateremu se preskrbi primeren prostor za urad brezplačno, dobival bo letno plačo 400 gld. in uredovni pavšal 100 gld. na leto. Isti bo moral skleniti službeno pogodbo in uložiti varščino v znesku 400 gld.

Odnosne prošnje, v katerih je dokazati znanje deželnih jezikov, naj se ulože v treh tednih pri c. kr. poštinem in brzojavnem vodstvu v Trstu.

Književnost in umetnost.

„Slovenska Matica“ izdala je za leto 1896. naslednje lepe knjige:

1. Zgodovina slovenskega slovstva. III. del. Spisal profesor dr. Karol Glaser;
2. Slovenske narodne pesmi II. snopič. Uredil dr. K. Štrekelj.
3. Knezova knjižnica. III. zvezek: a) Smrt. Epskolirske slike. Zložil Anton Funtek; b) Ljubezen in rodoljublje. Spisal Fran Govekar.
4. Samosvoje mesto Trst in mejna grofija Istra. Piroloznanski, statistični in zgodovinski opis. 26 podob in 1 načrt. Spisal S. Rutar, c. kr. gimnazijski profesor.
5. Letopis Slovenske Matice za leto 1896. Uredil Anton Bartel.

„Gasilec“ zove se glasilo, katero je začel izdajati odbor deželne zaveze kranjskih gasilnih društev. Izhaja v nedoločenem času; tiska se v slovenskem in nemškem jeziku, polovica lista je slovenska, a polovica nemška, bržkone zato, ker misli odbor, da je polovica dežele slovenska, a druga nemška. V listu veje „kranjski“ duh po obliki. „Gasilec“ piše: „Res imamo lepo število strokovnih listov, ali ti izhajajo ponajveč v nemškem jeziku in jih torej večina naših članov ne ume“; ergo, ker naši gasilci ne umejo nemški, morali bi jim podati list v slovenskem jeziku, ker se je list le radi njih ustanovil. Strmeli smo, ko smo čitali, da je to „kranjsko“ glasilo. Odbor torej, četudi pravi, da se ne peča s politiko, vendar dela svojo „kranjsko“ politiko! Zanimljivo je, da je „Slovenski Narod“ to „kranjsko“ mišljenje pohvalil.

Priporoča se

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar,

Karlovka cesta 2. Ljubljana, Karlovka cesta 2.

Gabrijel Piccoli
lekarnar pri angelu
v Ljubljani Dunajska cesta.

— Najvišje priznanje —
na II. mejnarod. farm. razstavi v Pragi 1896.
London — Pariz — Ženeva 1892 — 1893.

Železnato vino

preizkušnega, zanesljivega učinka, ima v sebi lahko prebavljiv železnat preparat, kateri učinkuje pri slabotnih, na pomanjkanju krvi in na živcih trpečih osebah, priporočljiv posebno tudi za slabotne, blede otroke.

Deset gramov tega preparata ima v sebi 25 miligramov železnatega kislina in 10 miligramov izlečka iz skorje kineškega drevesa.

Lekarnar Piccoli v Ljubljani jamči za označeno, zmeraj jednako sestavo, potrjeno po kemični razkrojni dr. H. Hagerja v Frankobrodu na Odri in prof. Balt. Knapitscha, zapriseženega sodnijskega kemika v Ljubljani.

Steklenica imajoča pol litra velja 1 gld., 4 polliterske steklenice 3 gld. 60 kr., franko s poštnino vred 4 gld.

Naročila izvršuje točno proti poštnemu poduzetju lekarna G. Piccoli v Ljubljani.

Na prodaj je za

5000 gld.
jednonadstropna hiša

v Vodmatu

obsezajoča 4 stanovanja in 12 let oproščena davka.

Poizve se natančneje pri tvrdki A. Hauptmann Sv. Petra cesta v Ljubljani.

Andrej Rovšek,

kidar in izdelovatelj altarjev,

LJUBLJANA, Kolodvorske ulice št. 34,

priporoča

— svojo delavnico —

vsem preč. cerkvenim predstojništvom in vsem ljubiteljem domače umetnosti.

Pripoznano umetniško dovršena dela.

Lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek,

Ljubljana, Reseljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta.

Ob sedanjem času za uživanje najbolj pravno pristno-sveže in čisto
Dorš. medec. ribje olje.
1 stekl. 50 kr.; dvojnja 1 gld.

Neprekosljivega učinka je
Danno-Chinin tinktura za lase
katera ohranjuje lasišča, odpravlja luske in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica 50 kr z navodom.

Jedina zaloga:

lekarna pri Mariji pomagaj

M. Leustek.

LJUBLJANA, Reseljeva cesta št. 1,
zraven mesarskega mosta. Levčeva hiša.

FRANC ČUDEN,

urar,

Mestni trg, LJUBLJANA. Mestni trg.

Letošnja slaba kupčija primora me, ker mi je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni in deloma pod svojo ceno, da razprodam nekaj svoje velike zaloge. Priporočam torej vsakemu svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur, verižic vsakovrstne zlatnine in srebrnine ter vabim slehernega, naj si blagovoli pri nakupovanju ogledati mojo zalogo. Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo po kolikor mogoče nizkih cenah.

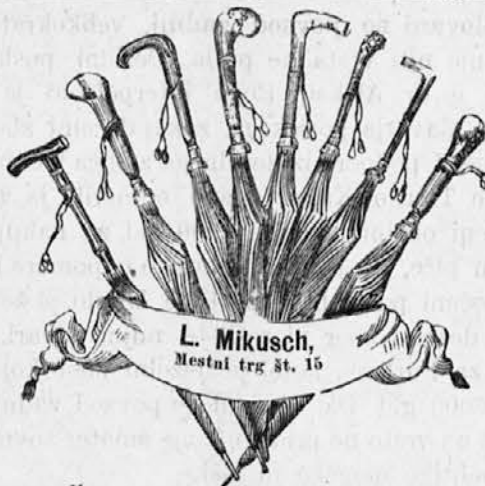
Spoštovanjem
FRANC ČUDEN.

Josip Petrič,

čevljar,

Ljubljana, Opekarska cesta št. 32.

opozarja cenjene podpornike domačega obrta na svojo **izbornu urejeno delavnico**. Izvršuje raznovrstno obutalo od najpreprostejšega do najfinejšega iz zanesljivega blaga prav trpežno in ceno.

priporoča
svojo bogato zalogo vsakovrstnih
dežnikov in solnčnikov
po najnižji ceni.

Lekarna A. Mardetschlaeger

„pri zlatem orlu“

v Ljubljani, Jurčičev trg poleg železnega mosta

priporoča svoje navlaš preparirano

ribje olje

prijetnega okusa in jako izvrstnega učinka. Cena steklenici 1 krono, 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za čiščenje in dezinfekcijo ust in zob priporoča se

Menthol ustna in zobna esenca,

ki teši zobobol Velika steklenica 80 kr. Menthol zobni prašek 1 pločevinasta škatljica 30 kr.

Slabotne osebe (ženske, otroci) se opozarjajo na trdkine kri krepijoče železnato malagavino s chino 1/2 l 1 gld.

Najboljše odvajajoče sredstvo: Sagrađa malaga 1 stekl. 1 gld.

Stisnena sagrađapastile, narejene iz ekstrakta 1 škatljica (20 komadov) 1 gld.

Mag. ph. Mardetschlaeger,
lekarnar in kemik.

Zalog drugod ni. P. n. občinstvo blagovoli naj se direktno obrni na: **lekarno „pri orlu“ v Ljubljani.**

Janez Jax

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

priporoča svojo veliko zalogo

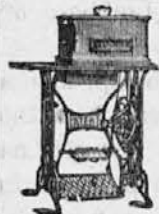
šivalnih strojev

in

strojev za vozarenje.

(biciklov, velocipedov.)

Ceniki franko na razpolago.

Josip Leuz,

trgovec

v Ljubljani, Resljeva cesta

kupuje ter plačuje po možno najvišji ceni, kakor

ribniški, angleški in**onejida-krompir, želod, hrastove****ježice, bukov žir, vsakovrstne****rastline (korenine in perje) v vsaki****množini.**

Plaćuje takoj!

Avgust Erzin.

Ljubljana, Kravja dolina št. 18. (Radeckega cesta)

priporoča

svojo bogato zalogo premoga.

Cene:

Trboveljski premog 50 kilo 46 kr.

Kočevski „ „ „ 34 „

Drva žagane in sekane 50 kilo 50 kr.

Brata Eberl,

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Pleskarska mojstra

c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljate barve, lak in pokost.

Zaloga originalnega karbolineja.

Maščoba za konjska kopita in usnje.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 51.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najpreprostejših do najfinejših rujavne, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

Cene nizke.

FRANC PAVŠNER,

krojač v Ljubljani,

Vodnikov trg št. 4, nasproti c. kr. gimnaziju

se priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu v naročila na

duhovniško in civilno obleko

po poljubnem kroju, zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Knjigoveznica Fr. Breskvar,

preje L. Šverljuga,

pred škofojo, št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“

se priporoča v vezanje vsakovrstnih knjig.

Molitvenike družbe sv. Mohorja po več vkup poslanih veže po primerno znižani ceni. V zalogi ima tudi za vse družbine knjige lepo izdelane platnice za knjigoveze po deželi.

Opozarja tudi še na svoje krasno izvršene platnice za „Dom in Svet“, Wolfov slovar itd. — Naročila na kakoršnesih platnice izvršuje po želji ali načrtu natančno in ceno.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najuljudneje priporočam svojo

bogato zalogo

najraznovrstnejših

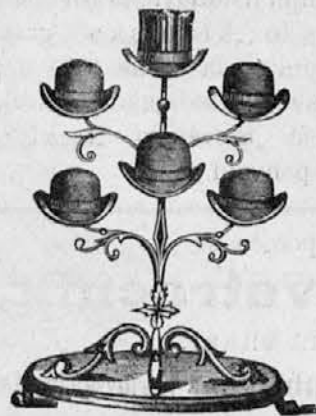
klobukov, cilindrov čepic i. t. d.

Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.

Veselo spoštovanjem

J. Soklič,

Stari trg št. 1 (pod Trančo).

JOSIP REBEK,

ključavničarski mojster,

Francovo nabrežje št. 13. LJUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.

Priporoča svojo delavnico za naročanje vseh

ključavničarskih del

ter napeljavo

hišnih telegrafov in telefonov.

Postavlja strelovode

in prevzema tudi posamezna dela te stroke.

Cene nizke.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani, Mestni trg št. 9/10.

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega v železarijo spadajočega blaga.

Štedilnike, lonce, pozlačene nagrobne križe, drevesa za oranje, vodne žage in pile, kovanja za okna in vrata, vsakovrstno orodje za mizarje, tesarje, ključavničarje in kovače, cement, traverze in še veliko drugih za rabo v hiši ali pri obrtu potrebnih stvari.

Poštena postrežba.

Cene kakor pri razprodaji!

Cene kakor pri razprodaji!

Usojam si prečastiti duhovščini, sl. občinstvu in velespoštovanim odjemalcem uljudno naznaniti, da sem z dnem 8. februarja t. l. preselil svojo

trgovino s klobuki, čepicami in krznarskimi izdelki

iz prejšnje prodajalnice v gosp. Kirbiša hiši na Kongresnem trgu v

novu urejene prodajalnične prostore
v Wolfovi (preje Gledališni ulici) št. 5.

Ob tej priliki se priporočam vsestranski ter prosim, da se mi ohrani tekem 23 let pridobljena časteča me blagonaklonjenost sl. občinstva.

Veselo spoštovanjem

Anton Krejči.

Istotam je tudi trgovina s klobuki za dame.